

spiritualiteit

Introductie serie

Is er meer?

Meer dan het leven dat we zo goed kennen?

In ieder geval verlangen we ernaar.

Ik geloof dat onze verlangens wijzen naar iets dat groter is dan wij,

dat we in onze verlangens God kunnen ontmoeten.

In de afgelopen weken stonden we al bij een aantal verlangens stil:

geluk, schoonheid, recht en seksualiteit.

Vandaag over het laatste verlangen: spiritualiteit.

We lezen Psalm 87.

Inleiding

dia 1 – klokje

Vroeger hingen we tegeltjes in huis.

Zoals deze: 'zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens.'

Is er toevallig iemand die hem nog heeft hangen?

Of, in dezelfde categorie, 'oost west, thuis best'?

Want die twee wandspreuken betekenen ongeveer hetzelfde:

van alle plaatsen op de wereld

voel je je thuis toch het meest op je gemak.

Het is voor mij trouwens een raadsel waarom je van alle dingen thuis

uitgerekend naar het tikken van je klokje zou verlangen...

dia 2 – steigerhout

Ach ja, dat was vroeger.

In plaats van tegeltjes hebben we tegenwoordig steigerhouten bordjes.

Ik kon er helaas geen plaatje van vinden, maar de mooiste vind ik nog altijd:

'in dit huis hebben we steigerhouten bordjes

met zoete teksten in 13 verschillende lettertypes.'

Ook op deze moderne wandtegeltjes is 'thuis' een geliefd thema.

Bijvoorbeeld deze:

'Bij ons thuis...

Zit er geen dopje op de tandpasta,
hangt er altijd een leeg wc-rolletje,
gooien we handdoeken in de hoek,
spelen we memorie met sokken,
appen we tijdens het eten
en houden we van elkaar!'

Vind ik al een stuk herkenbaarder dan zo'n tikkend klokje!

dia 3 – wifi

Nog eentje:

'home is where the wifi connects automatically'.

Thuis is waar je smartphone automatisch verbinding maakt met het wifi-netwerk.

Na een paar weken op die camping zonder internet in Frankrijk weet je dat je weer thuis bent als je telefoon vol stroomt met berichtjes.

Ik vind het altijd wel lekker: een vakantie zonder wifi.

Maar als ik weer thuis ben, is het eerste wat ik doe,
nog voor het uitpakken van de tassen,
kijken wat ik allemaal gemist heb.

Eindelijk weer verbonden met de buitenwereld.

Mooi, om weer dingen te delen met familie en vrienden.

dia 4 – verlangen naar meer: spiritualiteit

Vandaag gaat het over spiritualiteit.

Over verbonden zijn, niet met de buitenwereld, maar met God.

Dat is pas echt thuiskomen!

1. Op zoek naar meer

dia 5 – op zoek naar meer

Psalm 87 is een lied over thuiskomen bij God.

Volken, overal vandaan, vinden hun bron.

Ze vinden waar ze voor leven.

Dat is waar veel mensen vandaag naar op zoek zijn:

op zoek naar de bron, op zoek naar meer.

dia 6 – is geloven achterhaald? (God in Nederland)

Even wat cijfertjes.

Een paar maanden geleden verscheen het rapport 'God in Nederland'.

Volgens dat rapport gelooft nog maar 14% van de Nederlanders in een persoonlijke God.

En dat zijn niet allemaal christenen:

ook Joden en moslims geloven in een persoonlijke God.

2 Keer zoveel, 28 procent van de Nederlanders, ziet zichzelf als ietsist:

ze geloven dat er iets hogers moet zijn.

Dan heb je nog agnosten, die gewoon niet weten of er iets hogers is, goed voor 34%,

en de atheïsten, die niet in een God of hogere macht geloven: 24%.

De NOS maakte er een nieuwsbericht van:

'hoe God verdween uit Nederland.'

Waarom eigenlijk?

Waarom geloven nog maar zo weinig Nederlanders in God?

Ik denk vooral omdat we God niet meer nodig hebben.

Of niet meer nodig denken te hebben...

Vanaf het einde van de Middeleeuwen, en al helemaal de laatste 200 jaar,

is de wereld onherkenbaar veranderd.

Probeer iemand uit de 18e eeuw maar eens uit te leggen wat wifi is...

De wetenschap en de techniek hebben een enorme vooruitgang gebracht.

Eigenlijk heb je maar 2 dingen nodig om de wereld te kunnen begrijpen en verbeteren:

je verstand en je waarneming.

Voor alles moet je een logische verklaring kunnen vinden

en als je iets niet kunt waarnemen kan het ook niet bestaan.

Dat is het westerse 'geloof'.

Geloven in God is gewoon iets voor zweverige types...

dia 7 – mensen blijven op zoek

Toch is dat westerse geloof wel kaal...

Voorals als je kijkt hoe mensen er vanaf komen.

Als alles logisch moet zijn en je alles moet kunnen waarnemen, dan is er geen ruimte meer voor iets als een 'ziel' of een 'geest'.

Hersenprofessor Dick Swaab heeft daarom een boekje geschreven met de titel:

wij zijn ons brein.

Het gebeurt allemaal in je hersenen.

Je kunt wel denken dat je verliefd bent, maar wat er eigenlijk gebeurt

is dat bepaalde delen van je hersenen extra worden gestimuleerd

door de afgifte van bepaalde stofjes.

Mensen worden een soort robots.

Ingewikkelde robots, maar wel robots.

En dat kunnen de meeste mensen toch ook niet geloven.

We geloven dat we meer zijn dan dan onze hersenen.

Om een of ander reden wil het er bij ons niet in dat het leven zonder betekenis zou zijn.

Elk mens stelt zich wel eens de vraag of er niet meer is.

Meer dan wat we zien, meer dan wat we beredeneren.

Een Russische filosoof zei eens: de mens is 'ongeneeslijk religieus'.

Mensen blijven op zoek.

Nee, van zweverig gedoe moeten de meeste Nederlanders niets hebben.

Volgens dat onderzoek 'God in Nederland'

zijn tegenwoordig alweer minder mensen bezig met spiritualiteit dan 10 jaar geleden.

Maar mensen blijven wel op zoek:

naar wie ze zijn, naar wat hen beweegt, naar wat hun leven zin en betekenis geeft.

Populaire films, zoals Harry Potter en The Hunger Games zitten vol religieuze vragen.

Bij elk mens komen de vragen wel weer een keer opzetten.

We blijven op zoek naar meer.

2. Thuiskomen bij God

dia 8 – thuiskomen bij God

Willen we graag dat er meer is?

Of zou er echt meer zijn?

Als christen geloof ik dat er meer is.

Dat verlangen naar meer is ook het makkelijkst te verklaren door te erkennen dat we inderdaad gemaakt zijn voor meer.

Het verlangen naar meer wijst naar de God

bij wie je thuis mag komen.

dia 9 – thuis

Morgen beginnen de scholen weer,

en dat betekent dat voor de meesten van ons de vakantie er op zit.

Misschien ben je op vakantie geweest op Terschelling, in Frankrijk, en weet ik veel waar.

Hoe mooi en fijn het daar ook was, het is niet thuis.

Als je je straat weer in rijdt, dan weet je:

‘ja, dit is mijn plek, hier hoor ik.’

dia 10 – Jeruzalem: hemel en aarde raken elkaar

De volken in Psalm 87 zijn niet op vakantie geweest.

Ze komen werkelijk overal vandaan.

Toch hebben ze in Jeruzalem dat gevoel dat ze thuiskomen.

Alsof ze hun leven lang op reis zijn geweest,

zonder te weten waar ze eigenlijk hoorden.

Nu hebben ze eindelijk hun thuis gevonden,

komen ze erachter waar ze nu eigenlijk voor leven,

dat er meer is dan het leven dat ze kenden.

Ze zingen het uit: ‘Jeruzalem, mijn bronnen zijn alleen in u.’

dia 11 – hotspot

Maar wat maakt Jeruzalem dan zo bijzonder?

Het is dat in Jeruzalem hemel en aarde elkaar raken.
Even een voorbeeld om dat uit te leggen, en daarvoor blijven we in de wifi-sferen.

Je hebt de gewone wereld, real life,
en de virtuele wereld, de wereld van het internet.
Als je vanuit de gewone wereld contact wilt maken met die virtuele wereld
heb je een modem of een wifi-spot nodig:
dat zijn plaatsen waar die twee werelden bij elkaar worden gebracht.

Jeruzalem kun je met een wifi-spot vergelijken:
een plaats waar het bekende aardse leven
met het leven van de hemel in aanraking wordt gebracht.
In Jeruzalem kom je in aanraking met God,
gaat een nieuwe wereld voor je open.

dia 12 – (zonder afbeelding)

‘Mijn bronnen zijn alleen in u’:
hier ben je aangesloten op die hogere wereld.
Er is meer, je bent niet gemaakt voor een leven
waar alleen telt wat je kunt zien en begrijpen.
Als je, zoals het Westerse geloof doet, het geloof in iets hogers wegduwt,
dan sluit je jezelf af van je bron.

De hele week zingt er al een liedje in mijn hoofd, van Mumford & Sons:

‘awake, my soul, cause you are made to meet your maker’,
word wakker, mijn ziel, want je bent gemaakt om je maker te ontmoeten.

Ook al besef je het misschien niet eens,
dat doen die volken uit Psalm 87 ook niet,
maar bij God vind je vervulling van dat verlangen naar meer.

dia 13 – thuiskomen bij Jezus

Straks allemaal een vliegticket naar Jeruzalem boeken dus?

Nee, dat hoeft nou ook weer niet.

Na Psalm 87 is God verder gegaan.

Hemel en aarde raken elkaar, niet in een stad, maar in een persoon: Jezus Christus.

Hij is letterlijk de hemel op aarde.

Jezus zegt zelf, in Johannes 4:

‘wie het water drinkt dat ik hem geef, zal nooit meer dorst krijgen.

Het water dat ik geef, zal in hem een bron worden waaruit water opwelt dat eeuwig leven geeft.’

Jezus is die plaats waar we met Gods wereld in verbinding worden gebracht.

En diezelfde Jezus zegt, in Matteüs 18:

‘waar twee of drie mensen in mijn naam samen zijn, ben ik in hun midden.’

Hij is hier!

Als we in Jezus’ naam samen zijn, is dit ook een plaats waar hemel en aarde elkaar raken.

dia 14 – kun je ook in andere dingen ‘meer’ vinden?

Het verlangen naar meer wordt bij God vervuld.

Toch wordt niet iedereen christen.

Veel mensen vinden in andere dingen hun vervulling, zien daarin hun levensdoel en bron.

In de relaties die ze hebben bijvoorbeeld.

Of in dat ze iets willen betekenen voor een betere wereld.

Of gewoon in genieten.

Laten we niet doen alsof dat als je maar logisch nadenkt, je vanzelf bij God uitkomt.

Ook in andere dingen kun je betekenis vinden.

En dat zijn goede dingen, waardevolle dingen.

Maar uiteindelijk zijn ze ook te kwetsbaar en beperkt om al je vragen tot rust te brengen.

Bovendien: ook die hebben hun bron in God.

Net zoals die volken pas echt thuis komen in Jeruzalem.

3. Met God leven

dia 15 – met God leven

Mensen verlangen naar meer,

en niet voor niets: we zijn gemaakt om met God om te gaan.
Bij God kunnen we meer vinden, als we met hem leven.

dia 16 – ga niet alleen verstandelijk met God om

Ergens is het gek:

mensen zoeken massaal naar meer, naar antwoorden op grote levensvragen,

maar de meeste van hen komen niet eens op het idee om het in een kerk te zoeken.

En dan kun je wel zeggen dat dat dom is,

maar het is ook reden om als kerk eens kritisch naar jezelf te kijken.

Waarom zoeken mensen het niet in de kerk?

De kerk staat vaak niet bekend als 'spiritueel',

als een plaats waar je een relatie met God hebt.

Mensen kennen de kerk vaker om een dogmatisch systeem waar geen leven in zit.

Zeker gereformeerde kerken, met al hun strijd voor de ware leer.

En begrijp me niet verkeerd, wát je over God gelooft doet ertoe.

Maar is de kerk ook nog een plek waar je bij God thuis kunt komen?

Waar we niet praten óver God, maar waar we leven met God?

Christenen zijn net gewone mensen.

Ze zijn ook Nederlanders, die geloven in wat ze zien en begrijpen.

Toen Nederland volledig ging vertrouwen op het verstand, gingen christenen ook geloven met het verstand.

Alsof geloven niet meer is dan een verzekering van het leven na de dood.

Maar daarmee doen we God, en ook onze vragen, zo tekort!

God wil niet op afstand staan, hij wil met je leven!

dia 17 – vier feest voor God (huldiging)

Die volken in Psalm 87 hebben dat begrepen.

Als zij thuiskomen in Jeruzalem kunnen ze alleen nog maar

dansen en zingen.

Wat een blijdschap!

Ze hebben ontdekt dat het leven zoveel meer is dan wat het lijkt,

ze hebben God ontdekt, en dat ze met hem verbonden mogen zijn.

Natuurlijk dans je dan en zing je dan:

als je de bron hebt gevonden, dan wíl je God eren.

Dat is waar de kerk allereerst voor is: samen God eren.

Natuurlijk leer je in de kerk ook dingen over God,

maar de kerk is niet een klaslokaal.

Je kunt het beter met een hulding vergelijken,

zoals de Nederlandse Olympische sporters afgelopen week gehuldigd werden:

de kerk is de plaats om feest te vieren voor God.

En als we zo met God leven,

dan zijn we met Paulus' woorden 'tempels van de levende God',

dan worden we zelf plaatsen waar hemel en aarde elkaar raken.

dia 18 – thuis aan het avondmaal

Ook het avondmaal is zo'n plaats.

Een plaats waar je verbonden mag zijn met God.

Een plaats waar je Jezus mag ontmoeten, in brood en wijn.

Een bron om uit te leven.

En het zou wel eens de sleutel kunnen zijn

om niet alleen op een verstandelijke manier in God te geloven,

maar ook echt met hem om te gaan en te leven.

Want hier gebeurt een geheim, iets wat het verstand te boven gaat.

God wil met je omgaan.

Welkom thuis!

Amen.